Politieke avond Westerveld

Voorstel Vergadering van 29 juni 2021

Beleidsplan Integrale schuldhulpverlening 2021-2025 - Besluitvorming College/besluitvorming Raad

Auteur

Beknopte samenvatting
De maatschappelijke bewustwording rondom de gevolgen van problematische schulden is de afgelopen jaren sterk toegenomen. In de aanpak en het voorkomen van armoede en schuldenproblematiek is nauwe samenwerking tussen betrokken partijen, ministeries en gemeenten georganiseerd in de Brede Schuldenaanpak (2018). Vanuit een gedeeld beeld en dezelfde uitgangspunten wordt sindsdien invulling en uitvoering gegeven aan het schuldenbeleid. Om de doelstellingen hiervan te realiseren, zijn vanaf 1 januari 2021 verschillende wetten ingevoerd en is de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (hierna: Wgs) aangepast. De wijzigingen in de wet hebben impact op verschillende processen bij de gemeente Westerveld rondom preventie, vroegsignalering, de uitvoering van schuldhulpverlening en incasso. Het betreft de volgende wetten:

- Aanpassing van de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs);
- Wet vereenvoudiging beslagvrije voet (Wvbvv);
- Adviesrecht gemeenten bij schuldenbewind (Ags);
- Wet stroomlijning keten voor derdenbeslag, ook wel bekend als verbreed beslagregister (vbr). Hierbij dient aangemerkt te worden dat de verbreding van het beslagregister vanaf 2022 gefaseerd zal worden ingevoerd.

Door de wijziging van de Wgs komt er een aantal nieuwe en een aantal veranderende taken op de gemeenten af. Deze taken hebben impact op het beleid van de gemeente dat zij in het kader van deze wetgeving voert. Een aantal van deze taken richt zich meer op het uitvoerend proces, en er is ook een aantal thema's waarop van de gemeente wordt gevraagd (nieuw) beleid op te ontwikkelen. In dit voorliggende beleidsplan integrale schuldhulpverlening 2021-2025 worden de kaders en de wijze waarop we invulling willen geven aan het beleid, uiteengezet.

Om de nieuwe wettelijke taak vroegsignalering uit te kunnen gaan voeren is er voor gekozen om deze eerst nader uit te werken (zie concept-uitvoeringsplan, die door het college wordt vastgesteld, zodra het beleidsplan is vastgesteld) en in later stadium in te gaan op het adviesrecht gemeenten bij schuldenbewind en de wet stroomlijning keten voor derdenbeslag.

Besluit

Besluitpunt 1

Het Beleidsplan integrale schuldhulpverlening 2021-2025 vaststellen, onder gelijktijdige intrekking van het Beleidsplan integrale schuldhulpverlening 2012 (van 30 oktober 2012).

Motivering

Aanleiding en context
De Wgs vormt het belangrijkste kader voor de schuldhulpverlening in de gemeente. Deze wet is op 1 juli 2012 in werking getreden en sindsdien hebben we als gemeente een wettelijke zorgtaak op het gebied van schuldhulpverlening en voeren we regie op dit terrein. Het gedateerde beleidsplan (2012) is geactualiseerd en wordt hierbij aangeboden.

Per 1 januari 2021 is de Wet gemeentelijke Schuldhulpverlening aangepast. Daarin is opgenomen dat vroegsignalering een wettelijk uit te voeren taak is van de gemeente. Door vroegsignalering expliciet als wettelijke taak op te nemen is voldaan aan de wettelijke grondslag die nodig is voor uitwisseling van persoonsgegevens, zoals de AVG vereist. Zo ontstaat voor gemeenten de wettelijke grondslag voor het verzamelen en verwerken van persoonsgegevens voor dit doel en kunnen gemeenten uit eigen beweging hulp aanbieden. De wet maakt het mogelijk om in een zo vroeg mogelijk stadium mensen met financiële problemen in beeld te brengen en vroegtijdige hulpverlening mogelijk te maken.
Verder is de inlichtingenplicht (artikel 6 Wgs) aangepast. In de wijziging is opgenomen dat schuldhulpverleners zelf digitale informatiebronnen kunnen raadplegen, zoals bijvoorbeeld gegevens over iemands schulden, salaris en andere inkomsten.

Nadere regels omtrent de Wgs zijn uitgewerkt in het Besluit wet gemeentelijke schuldhulpverlening (hierna: Bgs). Hierin worden signalen aangewezen op basis waarvan de gemeente in contact moet treden met de inwoner om deze te wijzen op het hulpaanbod die de gemeente of een ander namens de gemeente kan bieden op het gebied van schulden. In contact treden kan op verschillende manieren, bijvoorbeeld; door een huisbezoek, telefonisch contact, sms of whatsapp bericht, email bericht, een brief of kaart.

In het Bgs zijn zes signalen aangewezen, die het college mag ontvangen om uit eigen beweging schuldhulpverlening aan te bieden:

1. Achterstand betalen huur;
2. Achterstand betalen drinkwater;
3. Achterstand betalen zorgverzekering;
4. Achterstand betalen elektra;
5. Achterstand betalen gas;
6. Achterstand betalen warmte.

Beoogd resultaat
Een goed schuldhulpverleningsbeleid heeft niet alleen effect in het leven van de inwoner, maar heeft ook maatschappelijke effecten zoals:

- minder aanspraak op jeugdzorg en Wmo
- grotere kans op re-integratie;
- voorkomen maatschappelijke isolement;
- voorkomen schulden;
- voorkomen huisuitzettingen en toename dak- en thuislozen;
- voorkomen kosten rechtelijke macht, politie etc.;
- schulden zijn vaak oorzaak relatiebreuk / schooluitval;
- met het oplossen van schulden wordt inwoners perspectief geboden.

Argumentatie
De gemeente Westerveld wil met integrale schuldhulpverlening bereiken, dat de economische zelfredzaamheid van haar inwoners met financiële problemen duurzaam wordt hersteld en de problemen, die ten grondslag liggen aan de schulden, worden weggenomen. Hierdoor kan iemand weer maatschappelijk participeren. Integrale schuldhulpverlening houdt daarnaast in dat zoveel mogelijk voorkomen wordt dat problematische schulden ontstaan. Effectieve schuldhulpverlening draagt bij aan de bestrijding van armoede en geeft mensen meer mogelijkheden om te participeren in het sociale en maatschappelijke leven. De eigen verantwoordelijkheid van de inwoner verliezen we hierbij niet uit het oog.

Duurzaamheid en maatschappelijk verantwoord werken
nvt

Kanttekening en risico's
Het beleidsplan geeft het kader aan waarbinnen wij als gemeente uitvoering geven aan de schuldhulpverlening voor de inwoners. De uitvoering van de schuldhulpverlening is gemandateerd aan de Gemeentelijke Kredietbank (GKB) en de nieuwe taak vroegsignalering pakken we als gemeente zelf op. Het concept-uitvoeringsplan geeft aan hoe wij die uitvoering vorm gaan geven.

Aanpak/uitvoering en communicatie
Vanaf oktober 2019 is een werkgroep actief waar het beleidsplan en het uitvoeringsplan vroegsignalering samen is opgesteld. Alle disciplines zijn vertegenwoordigd in de werkgroep: consulent Werk&Inkomen, ervaringswerker, informatiemanager, functionaris gegevensbescherming en beleidsmedewerkers.

Nu is het zaak om het beleidsplan te laten vaststellen door het college en de raad. De adviesraad sociaal domein heeft haar advies ook uitgebracht en de opmerkingen zijn verwerkt in het beleidsplan.

Na vaststelling van het beleidsplan kan vervolgens het concept-uitvoeringsplan vroegsignalering vastgesteld worden door het college waarna we kunnen starten met de implementatie.

Proces van besluitvorming:

Het Beleidsplan Integrale schuldhulpverlening geeft het kader aan waarbinnen wij als gemeente uitvoering geven aan de schuldhulpverlening voor de inwoners. Dit wordt vastgesteld door de raad. Het concept-uitvoeringsplan vroegsignalering geeft aan hoe wij die uitvoering vorm gaan geven. Dit uitvoeringsplan (als concept bij dit voorstel gevoegd) wordt vastgesteld door het college, zodra het beleidsplan is vastgesteld is.

Integrale advisering
Intern

Duiding integrale advisering
werkgroep vroegsignalering

Kosten, baten, dekking
Aangezien vroegsignalering van schulden per 1-1-2021 een wettelijke taak is zijn deze kosten structureel en vallen ten laste van het budget schuldhulpverlening.

Bijlagen

1. Beleidsplan integrale schuldhulpverlening 2021-2025.pdf
2. Uitvoeringsplan Vroegsignalering Westerveld concept-versie voor college.docx